

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve!
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben hárhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség köziratok visszaadására
vagy megőrzésére nem vállalkozik.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 15.

Magyar Paizs.

Vészes fellegek tornyosulnak az égre. Zivatarral telt felhők közül villám cikázik keresztül, a mely ma még csak a szalma kazlat, de holnap már a házat gyújtja meg és égeli porrá. Ez a zivatáros felhő a gyűlölet, a bosszu, az önző érdek és a megvetés bacillusaival van tele, és mindannyiszor újra megjelenik a közélet égboltján, valahányszor azt egy érdek-csoport anyagi érdekei megkivánják. Szomorú állapot ez nagyon!

Annak az osztálynak a kifosztására törekszik ezen érdek-csoport, a mely egy évezreden át munkálta ezt a vértől áztatott édes magyar hazát. Szenvedélyesen ujul meg ez a támadás akkor, a mikor az intelligens társadalomból valaki pártfogásába veszi ezt a szegény munkásnépet.

Tapasztaltuk ezt a múlt héten, a mikor Borbély György zalaegerszegi főgymnáziumi tanárt Wlassics miniszter eltiltotta a »Magyar Paizs« cz. lapja szerkesztésétől azért, mert olyan irányú cikkeket írt lapjában, a melyek nem voltak megfelelők a »más légkörben nevelkedett« miniszter urnak.

Az esetet magát lapunk olvasói igen jól ismerik, de hogy újra visszatérünk reá, kényszerít erre bennünket az igazságnak érzete.

Sebők (Schlesinger) Samu, a ki szintén tanár és mint ilyen kollegája Bor-

bélynek, megtámadta a »Magyar Paizsot« egyik zalavármegyei hírlapban, és pedig azért, mert Borbély a szövetkezeti eszmék létjogosultságát hirdette cikkeiben. Ez a Schlesinger-féle támadás természetesen alattomos volt, de nem jól sült el, mert olyan nem tetsző választ kapott a megtámadott tanártól, hogy rögtön fajtársához, a gymnáziumi igazgatóhoz Megyeri (Morgenbesser) Lajoshoz fordult elégtételért. Ez az ur tárgyilagos (?) jelentést tett az esetről a miniszternek; képzelhető, milyen jóindulatu lehetett ezen jelentés, — mert erre a miniszter eltiltotta Borbélyt a lap további szerkesztésétől.

Többet nem akarok a jelen alkalommal elmondani, hanem a részleteket — előre is megsugom, hogy felette érdekesek és pikánsak — fenntartom azon alkalomra, a mikor a vizsgálat megejtetett.

Hatoljunk csak a dolognak a mélyére!

Borbély György azon ritka szilárd jellemű emberek közé tartozik, a kik nem pénzért, sem sápirt, sem egyéb anyagi érdekekért nem harcolnak, hanem igenis az igazságot szeretik és inkább a vagyonukat feláldozzák, sem hogy bármit is engedjenek meggyőződésükből. Az a Schlesinger—Sebők nevű tanár, a ki megtámadta Borbélyt, nagyon fájlalta azon körülményt, hogy a zalaegerszegi fogyasztási szövetkezet nagyon jól prosperál és hogy annak igazgatója és lelke éppen az a Borbély György, a ki egyúttal a »Magyar Paizs« szerkesztője.

A mennyiben a szövetkezetek olcsóbb és jobb portékát adnak, mint a szatócsboltok, Schlesinger, a fajszeretben erős férfi, rögtön segítségére sietett a veszélyezett magyar kereskedői osztálynak (!) és piszkálta, megtámadta tanártársát, mert az a szövetkezetek ügyét melegen felkarolta.

E támadásban segédkezett neki az igazgató és — a mi sajnos — betetőzte a dolgot a miniszter rendelkezése, mely — különös jelenség a szabad sajtó napjaiban! — eltiltotta a tanárt attól, hogy tovább is védelmezhesse tollával a szövetkezetek ügyét.

Akkor, a mikor Darányi miniszter — dacára a merkantil sajtó vehemens támadásainak — melegen felkarolta a kis emberek ügyét és tagadhatatlanul sokat tesz a szövetkezetek érdekében, akkor nem lehet mentséget találni miniszterkollegája ezen eljárásának mentségére.

Jó lesz ezt az esetet megjegyezni, hadd szolgáljon tanu gyanánt akkor, a midőn erre szükség lesz.

Mihók Sándor.

Főispán-séták.

Ha közönséges halandó átteszi működési székhelyét egyik városból a másikba, alig vesznek róla tudomást mások, mint a legközelebbi hozzátartozók.

Másképp van a főispánokkal. Azok mozgólódása általános mozgolódást kelt a közvéleményben is, sőt akadnak, akik már előre

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A falusi asszony.

Írta: Jean Livége.

Lionville asszony vezette, igazgatta St. Martin legnagyobb szállóhelyének ügyeit. Kicsinyke házikó volt ez az épület, melynek falai alig érték el a tíz méter magasságot. Világos téglá barna cseréptető tülte meg a házikót jól lenyúló eresszel, mely szinte eltakarta a kicsiny ablakokat, melyek olybá tűntek fel, mintha a háznak a szeméi volnának, melylyel ez a világ folyását nézi.

A kis ház aljában egy domb emelkedett, melynek oldala lejtősen ereszkedett alá az országot irányában, kövér zöld füvel benőve. Tisztes távolból néhány gesztenyefa bólintgatott a ház felé, még odébb, a fákon túl a Provence derűs, fényes hegycsúcsai látszottak, mint valami szelíden ragyogó, zöld színbe játszó, csipkés párázat, mely lassankint beleolvad a délvidek égboltjának kék színébe. A vadrózsa alkotta élőkerítés mellett egy szivárványos kút állott egymagában, árván, görbén lecsüngő karokkal.

Az az egy-két gnyuhó, mely odalent az országot oldalához tapadva ásitott, gyenge ritkás füstfelhőt bocsájtott a levegőbe.

Vasárnapon teljes csend és nyugalom uralkodott itt. Olyan volt a táj, mint egy üres szoba, melyben csak az egér zörgése hallik.

Csupán a ludak és ruczák szárnycsapása, verdesése hallatszik olykor-olykor s a mezitlábás purdék lábainak czuppogása az utszéli árok pocsolya vizében.

Ilyen napokon keresték fel Lionville asszony tanyáját a közelben fekvő Tarascon város első urai.

A nagy vendégszoba deszka asztalait ez alkalomra nagy piros virágú, tiszta abrosz borította. A kicsiny ablakok tisztára mosott, fehér függönyök háta mögé bujtak. A Napoleonkorabeli pár szegényes fali kép rájárat virág övezte körül s az asztal egyes szakaszait is kék, fehér és sarga virágokból kötött csokrocskák ékesítették a ház kertjéből szakítva.

Georgette-nek, annak az izmos, tenyeres talpas bretagnei nőnek fekete fűző szorította össze a derekát, mely alatt ríktó piros, széles szoknya hullámozott. Sűrű vastag haja ugy nézett ki nagy buksi fején, mint egy fészek.

Durva, tompa hangja minden zugába elhatott a helyiségnek. Tréfás enyelgésekre, gombra visszautasítással felelt. Az efféle különben senki sem vette tőle rossz néven. Az asztalnál ülők egy szálíg tudták mind, hogy az 5 méltóságukon Georgette csorbát nem ejthet. Jelen valának pedig a társaságban a kicsi és poczakos polgármester, kinek arcán két kék gödör volt két oldalt; a jegyző egy telivér párisi, kit balsorsa üldözött a vidékre; a békebíró, egy rajongó nézésű fiatal ember, a gömbölyű alakú, jólkikent-kifent kopasz fejű Beauhen, a doktor; néhány irnokféle kisebb hi-

vatalnok, a kik örültek a szerencsének, hogy a város feje közelében ülhetnek.

Leginkább párisi eseményekről folyt a társalgás. Itt törték meg az országos dolgok nagy hullámai a Provence repedezett falu, földes szobácskájában, romlatlan szívű, lelkes kis emberek szóvitájában. Helylyel-közzel a harci kanári is bele sipitozott a beszédbe, melynek a két első ablak között függött a kalitkája, de őt elnémitották azzal, hogy kendőt vetettek a házikójára. A köztársaságiak és királpártiak testvériesen megegyeztek az asztal mellett.

A doktor nagyra volt vele, hogy Prudhont olvasta. Arról ábrándozott, hogy képviselő lesz, csak hogy Prudhont dicsoíthesse. El akarta mondani, hogy ez a Prudhon, a kinek műveit a párisi könyvkereskedők csomagolásra használják, az összes nagy emberek közt legjobban ismeri a francia nemzet szíve titkát. Azonban sohasem vitte tovább a szónok a bekezdésnél, mert a szigorú polgármester mindjárt az első szavaknál elmettszette a beszédje fonatát.

Időnkint Lionville asszony is benézett vendégei közé. A diszhely, a polgármester jobbán az ő részére volt fentartva. Lionville asszony vékony szemrevaló asszonyka volt, életének huszonötödik esztendejében. Tarasconban nevelkedvén, a provencai nép minden tulajdonsága és vidám vonása meg volt benne. Huszadik esztendejébe lépett, amikor férjhez ment Lionville urhoz, a »jó órá«-hoz címzett szálloda gazdájához.

Egész szabályszerű házasság volt az övéké,

sétáltatják a főispánokat, még mielőtt a változásnak csak híre is volna.

Ilyen mű-sétáltatás volt az a hír is, hogy állítólag Lukács György békési főispán átmeene Csongrád megyébe.

Hiteles forrásból arról értesülünk, hogy Lukács György igenis megmarad Békés megyében, hanem egyúttal ki fogják nevezni — *Thorockay* távozása után — *Hódmezővásárhely* főispánjává is.

A tenkei kerület jelöltjei.

A tenkei kerületben a szabadelvűpárt, mint már irtuk, *Hlatky* Endrét, a nagyváradai ügyvédi kamara elnökét szándékozik felléptetni az őszi választásnál a kerület országgyűlési képviselő jelöltjéül.

Mint értesülünk, ezenkívül másik jelöltje is lesz Tenkén a szabadelvű pártnak. A párttagok egy része ugyanis *Rokszin* Miklós méhkeréki esperes lelkészt lépteti fel képviselőjelöltül.

A függetlenségi párt szintén akar jelöltet állítani, de még nem jött létre megállapodás a jelölt személyére nézve.

Háttér.

A mult napokban, tekintettel a közeledő képviselő választásokra — a margittai izraelita választók zajos lármát csaptak, a melyben határozatlan kimondták, hogy szavazatuk összes súlyával a mostani képviselőt *Orley* Kálmánt fogják boldogítani és méltó befejezésül *Szell* Kálmánt táviratilag üdvözölték.

Ez a hirtelen Pál fordulás — miután a mult választáson éppen az izraeliták voltak leghevesebb ellenei *Orley*nek, különféle magyarázatokra szolgáltatott anyagot. Voltak, és pedig sokan, kik azt tartották, hogy a zsidók azért nem szavaztak *Orley*re, mert annak fia itt Váradon párbajban lelőtte Kálmán ügyvédet. Ez a lövés pedig fájt nemcsak a váradinak, hanem a margittai sőt még a kaliforniai izraelitáknak is, mit tehettek tehát egyebet keserves fájdalomban? nem szavaztak *Orley*re! Ez a magyarázat helyes.

Igen de most már belátták, hogy képviselőjük igazi honboldogító liberális irányban viseli a kerület képét és így elhatározták, hogy a jövő év választáson mind rá adják szavazatukat.

mely szükével volt a nagy szenvedélynek és szerelemnek, de annál jobban tisztelték egymást, annál előzékenyebbek voltak egymás iránt a házastársak. Egy nap kora reggel utrakelt Lionville ur a városba, hogy bevásárlásokat tegyen. Nem is tért többé vissza erről az utjáról soha. Páris torka elnyelte őt.

Jó barátok magával csalták egy kis mulatozásra, kocczintásra. A mint a lakoma végével a lépcsőn lefele haladt volna, elcsuszott és nyakát szegte.

Keserves napok voltak ezek Lionville asszonyra nézve. Szép szürke szemeit vörösré sirta bánatában. Az egész falu szíve megesezt a szegény asszonyon.

Az özvegy fogadást tett, hogy a mig él, be nem teszi a lábát a Párisba; ösztönszerű gyűlölet támadt szívében ezen csodaszörny iránt, mely halomszámra temeti gyomrába s földeli el az embereket.

Valami bűnsnek, eszeveszettnek s kísértetekkel teljesnek tűnt fel előtte az élet, melyet az emberek ebben a városban folytatnak. Az ő szemében átok feküdt mindenben, a mi csak Párisból eredt: a könyveken, újságokon, embereken. Tiszta lelke visszaborzadt a könnyelműség és feslettség eme Babelének neve hallatára, mely sűrűdre a tisztességes embereknek.

Mikor a nap lassan leáldozott a dombok megett s a nyári est fenséges csendje ráborult *St. Martin*ra, sokszor lehetett látni, mint ül elmerengve s egyedül a szobájában. Sze-

És itt kell azt a bizonyos függőnyt fellebenteni! És a magyarázat mindjárt megvan. Igazi honboldogító liberális irány alatt ugy a margittai, mint a kaliforniai merkantilisták nem értenek mást, mint saját érdekeik kielégítését. Egy kis trafik, egy kis koccsma, egy kis másfélre üzletre mindig szüksége volt a kerületbeli izraelitáknak és hogy ezt elérhessék, csak egy kis levél kellett, mely vallomást tegyen a kerület képének. A kerület képe pedig megértette a vallomást és teljesítette hűségesen a kérelmeket. Ez pedig enyhítő balsam. Enyhítette a sebet, melyet a képviselő ur fiának golyója ejtett az izraeliták szívére.

Ezt a liberális politikát szerették meg a margittai kazárok és ezért fognak egyszívvel-lelekkel *Orley*re szavazni!

Az új ágyu.

Az új ágyukkal végzett eddigi kísérletek amelyeket Budapesten, Grácban és Przemislenben folytattak, igen kedvezőek. A kiderült csekély hibák miatt rövid időre félbeszakították a kísérleteket. A szükséges változtatás és javítás munkájával már csaknem elkészültek s a kísérletet nemsokára folytatják. A nagy hadgyakorlatokon beosztják a próbaütegeket a csapattestekhez. A gráci 3. tüzérezredhez beosztott próbaüteg részt fog venni a veszprémi gyakorlótéren szeptember 3-ikától 7-ikéig megtartandó nagy tüzérségi gyakorlaton, amelyen a király is jelen lesz. A veszprémi tüzérségi gyakorlat a tervezett ny gyorstűzelő ágyuk kipróbálásán kívül arra is fog szolgálni, hogy tiszta képet nyerjenek az egyéb használt fegyvereknek tüzhatásáról.

A királyné szobra Salzburgban.

Vasárnap leplezték le a királyné szobrát Salzburgban.

A király szombat este 7 órakor érkezett oda. A pályaudvaron *Lajos Viktor*, *Jenő* és *József Ferdinánd* főherczegek, a tartományi elnök, a tartományi főnök és a hatóságok képviselői fogadták. Ő Felségét megérkezésekor viharos »Hoch!« kiáltással üdvözölték.

Salzburg, július 14. A mai délelőtt fogadásokkal kezdődött. Reggel fél 8 óra-

mei álmodozva szemlélték a vidéket, bekalandozták a határt s a Provence rég elnémult, százados mondái vonultak el lelke előtt, azok a kifogyhatatlan régi történetek, melyeknek annyit örült s melyekért úgy élt-halt mikor még kis gyerek volt.

Itt, ebben a világtól elzárkózott völgyben akart élni és meghalni is, minden különösebb vágy és kívánság nélkül, mintegy félálomban, mint amilyen a táj és körülötte, mely szinte barátságos és hálás arcot mutat, ha az eső egy kissé megöntözi.

Ezt az egyhangu életet semmi sem zavarta meg, csak az az esti társaság, mely *Tarascon*-ból jött, hozott bele némi elevenséget. *Lionville* néni mindenki becsülte. Ha a vendégek közé ült, akkor egy pillanat alatt megszakadt a beszéd, mely *Páris* körül folyt, mintha csak elvágták volna. Ha pedig egyik-másik megfelleledkezett a jelenlétéről s szájára vette a francia főváros nevét, az asszony szótlanul felállt helyéről és kiment a szobából. Hasonlított ez a szállóhely valami kis községhez, vagy valami finom uri családhoz, melyben mindenki számot vet a másik érzésével és szokásával. — *Lionville* asszonynak nem voltak kegyencei, nem vette észre, vagy legalább nem akarta észre venni azt sem, hogy a békebíró mily állhatatosan nézi, majd hogy el nem nyeli őt a szemével.

(Vége köv.)

kor hajtottak fel a palotába a tisztelgő előkelőségek és küldöttségek. Az érseki palota előtt és a szomszéd utcákon nagy néptömeg várta a fényes fogatokat. Fél 9 órakor kezdődött a fogadás a Vörös Kereszt-egyesület választmányának tisztelgésével. A választmányt *Lajos Viktor* főherczeg, a Vörös Kereszt-egyesület védnöke vezette az uralkodó elé. Azután a salzburgi Erzsébet-szobor-bizottság következett, a melyet szintén a főherczeg vezetett. Azután jött a katonaság küldöttsége *Jenő* főherczeg hadtestparancsnok vezetésével, a ki mindjárt azután bemutatta ő Felségének a nemzetközi »Mozarteum-alapítvány« bizottságát, a melynek ő a védnöke. Azután következtek az udvari méltóságok, a főnemesség és a klérus küldöttsége. Az utóbbit *Katschtaler* herczeg-érsek vezette, a ki örömet és hálaját fejezte ki ő Felsége látogatásáért és biztosította a királyt a papság lojalitásáról. Ő Felsége nagyon kegyesen köszöntö meg az üdvözlést. A salzburgi község tanács tisztelgésekor *Berger* polgármester üdvözlő beszédére, a melyben az egész lakosság határtalan szeretetéről, hagyományos hűségéről és odaadásáról biztosította a királyt, ezt válaszolta ő Felsége:

Szeretett Salzburg tartományi fővárosom képviselőinek hódolatát rendkívüli meglepéssel fogadom és viszont biztosítom önöket állandó gondos támogatásomról minden törekvésükben, a mely a gondviselésükre bízott község kulturális és gazdasági jólétének emelésére irányul. Hála a Reichsrath gazdasági téren oly sikeres legutóbbi tevékenységének, hála különösen a Tauern-vasut létesítésének, előreláthatólag Salzburgra is felvirrad nemsokára az intenzív föllendülés korszaka. Bizva bizom benne, hogy a községi igazgatás körültekintésének és tetterejének sikerülni fog azokat a kedvező viszonyokat a város kereskedelmi fejlődésére és térbeli kiterjesztésére felhasználni, szem előtt tartván mindig — erről meg vagyok győződve, — hogy gyönyörű városunknak műtörténeti emlékekben oly gazdag képében kegyeletesen meg fogják őrizni birodalmunknak ezt az egyik legértékesebb gyöngyét.

Aztán a kereskedelmi és iparkamara tagjait fogadta a király. A küldöttség vezetője, *Zeller* *Lajos* elnök beszédében kifejezte, hogy a kereskedelmi kamara kétszeresen boldognak vallja magát, hogy ő Felségét éppen abban az esztendőben üdvözölheti, a melyben egy olyan alkotást szentesített, melyet a város és a tartomány minden lakosa évtizedek óta epedve vár s a melynek megvalósításától az ipar és a kereskedelem emberei minden produktív munka föllendülésének új korszakát várják.

Ő felsége erre ezt válaszolta:

Köszönöm azt a hódolatot, a melyet nekem a herczegség gazdasági osztályai nevében bemutatott. Biztosítom róla, hogy hazájuk gazdasági felvirágzását, a melyet az új vasuti összeköttetések kivitele bizonyára hatalmasan elő fog mozdítani mindig különös gondoskodásomban fogom ré-

szeizmiteni. De legyen meggyőződve arról is, hogy a salzburgi kereskedelmi és iparkamara, a melynek üdvös és céltudatos működését megelégedéssel elismerem, kormányom támogatásáról mindig biztosítva lesz, a mikor arról van szó, hogy a polgári szorgalom és a reális vállalkozó-kezdő előtt új utak nyitassanak.

A kihallgatások után 6 Felsége déli előtt 11 órakor a szoborleplezésre ment a pályaudvar közelében lévő disztérre.

Salzburg, jul. 14. A mai ünnepségek sora fényes fáklyásmenettel és szerenáddal végződött, a melyben körülbelül 3000 ember vett részt. Kévéssel 9 óra után az érseki palota előtt lévő tér már egészen ki volt világítva. A kormánypalotának harangjátékáról híres tornyán egyszerre számtalan fénypont gyuladt ki. A kordonon kívül tolongó sűrű néptömeg folytonos hoch-kiáltásai között érkeztek oda fél 10 órakor a fáklyások, akik a számukra főtartott helyen félkörben sorakoztak a palota előtt. Az iskolás gyermekek a király ablakai alatt 6 Felsége nevének kezdő betűi alakjában sorakoztak. A dalosok felvonulását kísérő hoch-kiáltások elhangzásával megkezdődött a szerenád. A király és az uralkodóház tagjai a második emelet ablakaiból hallgatták a szerenádot. A szerenád befejeztével a katonai zenekar a Gotterhaltét játszotta, a melyet a nagy néptömeg vele énekelt.

A bosnyák vasutak megnyitása.

A mosztári ut eleinte olyan vidéken viszik keresztül, a mely vetekszik a Salzkammergut legszebb részeivel. Jablanica tájékán megváltozik a kép. Itt kezdődik a Narenta karsztvidéke.

A táj egyszerre vadregényessé válik. Toronymagasságu sziklák közé szorul a zuhogó vizesek és csörgő hegyipatakok vizétől hatalmas folyóvá dagasztott Narenta, az Adria felé hőmpölygve hullámain. Egyike ezeknek a mellékfolyóknak bánatos emlékeket idéz fel a magyar utas szívében. Ez a Ráma folyócska, a mely Mosztártól 99 kilométernyi távolságban szakad a Narentába. Magyar hősök vére festette hajdan ennek a folyónak a vizét, a melynek partjain a Balkán uralmáért küzdött a magyar Nagy Lajos és a Hunyadyak korában. A raszteliczi állomástól kezdve olyan emelkedései vannak a vasutnak, hogy mintegy husz kilométernyi vonalon a fogaskerekű-rendszer kellett alkalmazni.

Konyiczánál állapodott meg a társaság déli pihenőre. Mialatt egy terebélyes hársfa árnyékában kávéztak, egy kis csoport körülvette Kállay minisztert és élénk beszélgetés eredt meg a balkán-félszigeti népkövedés problémájáról s az albánok és maczedónok eredetéről. Kállay miniszter kifejtette, hogy a tudomány legújabb álláspontja szerint Nagy Sándor maczedónjait körülbelül a mai Kelet-Ruméliában kell keresni. Manapság sem maczedónok, sem Maczedónia nincs többé és ennek a régi névnek Albánia, Epirusz és Thrákia területére való alkalmazása üres játék. A társaság feszült figyelemmel hallgatta a miniszter tudományos fejtegetéseit. Kállay asztali beszélgetései egyáltalán rendkívüli vonzóak, mégha a csendőrség működéséről, a bosnyák agrár-ker-

désről vagy akár a kertületi betegsegítő pénztárak működéséről beszél is.

Délután fél 5 órakor érkezett a vonat Mosztárba, a hol a pályaudvaron a katonai és polgári hatóságok képviselői és a különböző felekezetek papsága fogadta a minisztereket és kísérőiket.

Érdekes alakok voltak Buconjics püspök és a ferenczrendiek tartományi főnöke, a kik viseletükön kívül marciális bajszokkal is elűtnek nyugaton székelő paptársaiktól.

A fogadás is egészen sajtáságos volt hivatalos fogadás a szó hagyományos értelmében, noha mindenki teljes díszben jelent meg s noha a háztetőkön mindenütt zászlók lobogtak, köztük igen sok nemzeti színű zászló is. Beszédeteket szintén nem mondtak és az üdvözlés formálásaival is hamarosan végeztek.

A miniszter oda lépett minden egyes hivatalnokhoz és a gyakran igen élénk beszélgetésből látni való, hogy az egyes hivatalnokokat nemcsak névszerint és az aktákból ismeri, hanem tudomása van szolgálatuk részleteiről, jelentéseikről és előterjesztéseikről is. A beszélgetés olykor valóságos tárgyalássá fejlődik és néha bizony figyelmeztetni kell a minisztert, hogy az utiprogramm terminusait be kell tartani és nem lehet tovább halogatni a város megtekintését.

Ilyenformán a miniszter kénytelen elválni hivatalnokaitól. De azért még most sem mennek egyenesen a városba. A miniszternek van még egy ügye, a mely nagyon a szívéhez nőtt. Meg kell mutatni vendégeinek a szőlőtelepet, egy husz holdnyi területet, a melyen óriási fáradsággal megtermékenyítették Herczegovina sziklás talaját s a mely most a fáradhatatlan szorgalmat és jó kezelést olyan eredménnyel jutalmazza meg, a mely a délszaki napjzó hevéitől megérlelve Malaga és Madeira szőlőjével vetekszik. Ezt a kezelési módot később az egész országban alkalmazták, a melynek évi termése ennek következtében néhány év alatt 2000 hektoliterről 6000-re emelkedett. Jól esett hallanunk, hogy ennek az odaadó szeretettel és nagy sikerrel ápolt telepnek az igazgatója, Waschkau Gyula, honfitársunk. A megkóstolt zilavkai aszu, skadarka és blatina igazán remek italok voltak. Mindenki szeretett volna rendelni belőlük, de egyelőre nem hozzák forgalomba ezeket a borokat, mert most még csak kísérleteznek velük. Az érdekes telepen érte a társaságot az est és mindenki szállására sietett, hogy friss erőt gyűjtsön az ut folytatására. Holnap Gabelába megy a társaság. Este a város fényesen ki volt világítva.

A Kuria panamája.

Vádoltjai vannak a bíróságnak. Legfelső helyén a törvénytevének. Ott, a hol az utolsó szót mondják a király nevében. A Kuria bírái közül azzal vádolnak nem is egyet, hanem többet, hogy az érdekük szerint ítélték. Es egyikükre a saját írásával akarják rábizonyítani, hogy pénzt fogadott el attól, akinek az ügyében ítélnie kellett, sőt — így szól a vád — befolyásolt más bírákat is annak az érdekében, akivel szemben adósággal volt érdekelve.

Igy hangzik föl a vádoló szó. Nem aduok hitelt neki csak úgy vaktában, nem is álluok azok sorába, akik a világgá bocsátott gyanura menten az erkölcsi kivégzést akarják végrehajtani a megvádolton, nem. Az ítéletünket mi függőben tartjuk és tartsa függőben az egész közvélemény addig, amíg teljes világosságot hoznak a sötét ügyre.

A vád.

Az aradi Szelle-ügyben fölmerült vádakról van szó és az a kuriai bíró, a kit a gyanúsítás első sorban ért, tudomás szerint: Kormos Adolf.

Szelle József aradi ügyvéd 1895-ben a vagyombukott Sonnenfeld és Ging aradi nagykereskedő cég elődjének volt tömeggondnoka. Szelle visszaért a helyzettel a költségek fejében vagy hatvanezer forintot tartott vissza a csódtömeg értékéből, úgy, hogy a hitelezők számára alig maradt több egy-két ezer forintnál.

Pörrel támadták meg Szellét s pörüket a hitelezők a törvényszéknél s a táblánál meg is nyerték, amennyiben a két fórum Szelle követelését 13.000 forintra szállította le. Főlebbezés folytán az ügy a Kuriához került s a Kuria Szellének adott igazat.

Aztán csódbé került maga Szelle is. Vagyontát zár alá vették s ez alkalommal Wertheim-szekrényében leveleket találtak, amelyeket Kormos bíró irt Szelle feleségének. De voltak ott nemcsak levelek — így írják az aradi lapok — hanem a bírónak címzett pénzes utalványokról szóló levélnyelvek, nyugták és váltók, amelyek tanúsága szerint Kormos bíró mintegy ötezer forintot kapott Szellétől. A levelek — a közlés szerint — adatokat tartalmaznak arról, hogy a *biró pénzt kért és pénzt kapott*, meg arról is, hogy a Szelle-ügy érdekében közbenjárt bíró-társainál. Azt is hozzátesszik a vád terjesztői, hogy más bírák is érdekelve vannak a dologban.

A vádak nyomán Kormos bíró neve úgy került mindjárt főszinre, hogy az a hír járta, hogy e miatt az ügy miatt most nyugdíjazták. Csakugyan ezt hiszi mostanáig is mindenki.

Mindezekre nézve Kormos Adolf kuriai bíró egy újságíró előtt a következő nyilatkozott tette:

Kormos vallomása.

Az egész Szelle-ügy — mondotta Kormos — nem is pör volt, hanem csak egy tömeggondnoki számlának a megállapítása. Két fórum elutasította, a Kuria azonban méltányosnak találta — ennyi az egész. Nekem a dologban nem is volt más szerepem, mint hogy *elősegíttem az ügy elintézését*.

— Es volt a bíró urnak valami pénzbeli összeköttetése Szelleékkal?

— Volt . . . De az semmi összefüggésben sincs ezzel az ügygyel, az egészen külön dolog . . . *Szellénél adott nekem kölcsön pénzt*, kiségitett — hisz azt nem mondom — de hogy mennyire visszajár neki az a pénz, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy nemrég is pöröltették egy nekiadott váltómat . . . Az kérem kölcsön volt, semmi egyéb!

— A vizsgálatról tud valamit méltóságos uram?

— Semmit. Aztán meg az sem igaz, hogy nyugdíjazva volnék. A tévedés onnan származhatott, hogy hosszabb szabadságot kértem a miniszter urtól, de a kérésem abbamaradt. Aktiv voltam egész mostanáig a szünetig és nem tudok nyugdíjaztatásomról.

Ezeket mondotta Kormos bíró és hozzátette:

— Magam kívánok majd erélyes vizsgálatot.

Anyagi bajok.

Kormos Adolf bíróról közelebbi ismerősei azt mondják, hogy az utóbbi években súlyos anyagi bajokkal küzdött s ez volt az oka annak is, hogy nemrég szabadságot kért. Mindent megkísérelt, hogy rendbehozza a privát ügyeit s csak a múlt napokban mondta egy ismerősének:

— Ugy hiszem, most már mégis csak rendbejövök és abba a helyzetbe jutok, hogy kifizethetem adósságaimat. A barátaim a ban

koknál kieszközöltek a számomra huszonnégyezer koronát. Az elég lesz és ha a pénzt megkapom, akkor nyugtom lesz ismét.

A vizsgálat.

Arad, július 15.
(Telefonjelentés.)

Tassy Pál kir. főügyész a kompromittáló levelek dolgában ma délelőtti fontos intézkedést fog tenni.

A városban nagy izgalommal várják a fejleményeket, amelyek attól függenek, vajjon a betérjesztett magánlevelet *Flósz igazságügy-miniszter alkalmasnak találja-e majd* a vizsgálat alapjának.

UJDONSAGOK.

Mindenkit érhet baleset.

— Mentőtanfolyam Nagyváradon. —

Evenkiat igen sok emberélet pusztul el balesetek által az első segély hiányában.

Az igazi emberszeretet sugalta a mentőegyesületek szervezését, amelynek nemes célja, hogy a bekövetkezett baleset után a leghamarabb nyújtson segélyt a szerencsétlenség által sújtott embernek s esetleg megmentse a pusztulásnak kitett életet.

A mentőegyesület természetéből folyik, hogy teljesen szervezett ilyen humanus intézmény csak ott állítható fel, ahol orvosegyetem van. Es e tekintetben Magyarország igen tekintélyes helyet foglal el.

Az ezredéves kiállítás alkalmával Berlin város polgármestere a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg a budapesti mentőegyesület szervezetéről, működéséről s azon kijelentést tette, hogy a berlini egyesület igen messze mögötte marad a budapestinek.

A kolozsvári mentőegyesület is igen kiváló szervezettel s működéssel szolgálja az emberbaráti szeretetet.

Az orvosgyetemmel nem bíró vidéki városok azért szintén alakíthatnak, sőt kell hogy alakítsanak mentőegyesületeket és pedig a tűzoltó intézménnyel kapcsolatban.

Nagyváradon már egy évvel ezelőtt megindította a tűzoltó főparancsok a mozgalmat, hogy a városi tűzoltók beoktattassanak a mentés, illetve első segélynyújtásba s balesetek esetén a helyszínére éppen úgy kivonuljanak, mint a tüzesetekhez. A városi tanácstól egy mentőkocsit kértek.

Azóta nyugszik az ügy a városházán, valahol a többi porlepte akták között.

Most azonban már elérkezett az ideje, hogy a mentőegyesületet Nagyváradon is szervezzék, a tűzoltó-egyesület kebelében.

Az alap meg van adva azzal a három kitűnő előadással, a melyet a mentő-szolgálat eszméjének kiváló harczosa: dr. *Atczél* Károly tartott Nagyváradon.

A város főkapitányának kell vezébe venni az ügyet, hogy a tűzoltó parancsnoksággal együtt mielőbb megvalósítsák ezen szükséges intézményt.

Azonkívül hasznos szolgálatot tennének a kerületi orvosok, ha a megkezdett alapon a közönség részére is tartanának évenként a mostanihoz hasonló, de több napra terjedő tanfolyamokat.

Gyárakban, műhelyekben, de a magánéletben is kiszámíthatatlan szolgálatot tehet egy némileg gyakorlott kéz, mert teljesen igaz, hogy:

— Mindenkit érhet baleset!

A budapesti mentőegyesület által, a belügyminiszter intézkedéséből Nagyváradon rendezett mentőtanfolyam tegnap, hétfőn délben ért véget.

Vasárnap és hétfőn még nagyobb volt az érdeklődés az előadások iránt. Mindkét napon a városi tűzoltókon és 20—25 rendőrön kívül mintegy 70—80 hallgatója volt a tanulságos előadásnak.

Dr. *Atczél* Károly orvos vonzó modorban, népszerű hangon mutatta be az első segélyt a különböző csonttöréseknél, égési sebek kezelésénél.

Igen érdekes volt az élesztési kísérletek bemutatása, amelynek kiterjeszkedett a vízbe fultak, szénegáz mérgezeteknél követendő eljárásra, mindenütt rámutatva, hogy az áltálán követett szokásokból mi a káros és miért károsak azok. Végül a különféle mérgezési esetekről s azok ellenszereiről szólt.

A hallgatóság teljesen átértette a világos, kitűnő magyarázatot. Különösen a rendőrség figyelmébe ajánlott tanulságos és megszívlelendő dolgokat.

Előadását azon óhajjal fejezte be, hogy a mentőegyesület Nagyváradon mielőbb létesüljön.

A tudós előadót lelkesen megéljenezte a hallgatóság.

Egyedül hallgatom . . .

Szobrot állítanak Zágon községében Mikes Kelemennek.

Mikes Kelemen, a régi jó Mikes Kelemen, az én legkedvesebb ismerősöm az iskolai évek emlékeiből.

Az ő jóízű humora hány unalmas tanórát felderített! Hazafias panaszaira szorult a szívünk, a német ellen szórt kifakadásaira igaz szívből helyeseltünk, mikor pedig a haza utáni bánkódását írja le, akkor éreztük igazán, mi a haza, mi a hazaszeretet!

De legjobban megkapott, mikor sorai közül azt a rajongó szeretetet, önfeláldozó hűséget olvastuk, a melylyel ura és fejedelme, Rákóczy Ferencz iránt viseltett.

Egy 21 éves ifju, a ki pusztán fejedelme iránti ragaszkodásból elhagyja hazáját, bujdosásnak adja magát s a közben ir leveleket olyan gyönyörű magyar nyelven, a hogy előtte senki sem írt.

Ötvennégy évig él távol a hazától. Bajtársai egymás után elhalnak mellőle s utóljára az egykori 21 éves ifju ott áll ősz fűrtökkel a Márványtenger zugó hajjai mellett, hallgatva a tenger mormolását

egyedül, egyedül,
Nagy Törökországban!

Fáj, hogy meghal s nem látja hazáját, de nem panaszkodik. Ha újra kellene határozni, újra kivándorolna s megosztaná a száműzetés keserű kenyerét dicső fejedelmével, Rákóczy Ferenczcel.

Oh, Rákóczy! Mekkora volt a te lelked nagysága, hogy ilyen nagy szívet tudtal megnyerni magadnak!

A hü apródnak szobrot emel Zágon községe.

Hát a nemes fejedelemnek mikor emel szobrot könnyen feledő birodalma, Magyarország?!

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Jul. 17. A nagyvárad vadászársulat közgyűlése. d. n. 5 órakor Rádl Ödön lakásán.

* **Személyi hír.** *Rélyi* Mihály, a técsői kerület országgyűlési képviselője Nagyváradon időzik.

* **Uj kanonok.** Ő felsége a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a kassai székeskáptalanban üresedésben levő mesterkanonoki széket *Pletényi* Endre címzetes apát, főesperes és eperjesi plebánosnak adományozta.

* **Zene a hadapródiskolában.** Érdekes jelenet játszódott le a honvéd-hadapródiskola táncmulatságán egy éjféli körül. Szünet volt s a nagy terem elkülönített részében együtt ültek a hadapródiskola tisztjei, körülöttük honvédtisztek, néhány közöshadseregbeli tiszt és azok családjai. A cigány kint játszott a nagy közönségnek, később pedig ők is megengedtek maguknak egy kis pihenőt. Szóval egyszerre csendesnek találták a tiszt urak a hangulatot s kezdték emlegetni, milyen elkerühetlenül szükséges része a mulatságnak a jó zene.

Valamelyik kis hadapród meghallotta ezt. Került-fordult s egyszerre csak a tiszték közelében megszólal a bánatos magyar nóta:

Ha elmegyek nemsokára messzire . . .

Mayor őrnagy meglepetve tekint oda s kiket lát ott? Saját hadapródjait, a kik valóságos cigány-virtuozitással kezdtek előadni szemből-szebb magyar dalokat. Még a hajlongásuk, a hegedüre ráborulásuk is igazi cigány tempóra ment. A kis hadapródokból telt ki két primás, két kontrás, nagybögös és cimbalmos. Az egész vendégsereg sokáig gyönyörködött a kis katonák játékában és valamennyien elragadtatásukat fejezték ki az ügyesen, hangulatosan előadott magyar dalokért.

A főérdem azonban a hadapródok zenei magas képzettségében *Tucsek* Ferenczettel illeti, a kitűnő nagyváradai zenetanárt, kit úgy is mint szerencsés kezű zeneszerzőt, úgy is mint igen jó rendszerrel tanító zenetanárt közönségünk igen jól ismer. Az ő buzgó tanításának sikerült a kadétoakat a zenekedvelésnek megnyerni s velők a vasárnapi számunkban már említett zenedarabokat is olyan szép sikerrel előadatni.

* **Gyümölcsészeti tanfolyam.** Biharvármegye nagytermében tegnap kezdődött meg, a néptanítók részére tartandó gyümölcsészeti tanfolyam. Ötven tanítót rendeltek be a tanfolyamra, kik napi négy korona élelmezési díjban és három korona lakpénzzel lesznek segítve a folyó hó 19-én fognak véget érni az előadások s ekkor egy erre kirendelt bizottság előtt vizsgálat lesz.

* **Apáczák a korfui kastélyban.** A párisi Événement azt írja, hogy az Achilleion új tulajdonosa egy dús gazdag és hitbuzgó olasz bankár, aki tízenkét apáczát küldött a kastélyba. Ezek lesznek ezentúl a korfui tündérpalota lakói és egyedüli főladatuk az, hogy gondozzák a remek kert virágültetvényeit és naponta virágokkal diszítsék a kastély kápolnáját, ahol Erzsébet királyné leikiüdvéért virágillat közepette minden reggel imák fognak szállni az Égbe. Hogy ki ez a nemeslelkű és poétikus gondolkozási bankár, azt nem írja meg a párisi lap.

* **Kiszáradt fák.** Nagyvárad város 12,000 koronát fizet évenként a Rhédey-kert kezelésé-
gének; csináltatott vízvezetékkel, tart városi ker-
tészti s a sétaterék és uttestek kiszáradt vagy
hiányzó fája meglepően — sok! Nézze meg
bárki, a Nagypiacz, Sztaroveczky-utca meg-
tizedelt fasorát. Kísérje figyelemmel a *naponta*
valtozó napszamosokat. A kiszáradt fák azt
mutatják, hogy az új fák ültetését tanulatlan
munkás végezte. Az utcák locsolását is ilyen
emberek végezik, ezért locsolják *déli 12 órakor*
az uttestek — *fáit is*.

* **Támogatás.** Egyik fővárosi lap tanügyi rovatában szerényen huzódik meg híreске:

Tanító, mint képviselőjelölt. Gábel Jakab nagyváradai igazgató-tanító Bereg megyében képviselőjelöltnek lépett föl és fölkerítte a tanítók országos bizottságának igazgató-tanácsát, hogy támogassák őt. Az igazgatóság kimondotta, hogy ámbár a tanítók képviselőségét óhajtaedónak tartja Gábel Jakabot mégsem támogathatja, mert politikával nem foglalkozik.

Ej tisztelt igazgató-tanács! Ön úgy látszik nem sokat törődik a gazdasági szempontokkal. Ha ön támogatta volna Gábel Jakabot, úgy értük volna azt, hogy a többi képviselőt mind haza lehetett volna küldeni — ő beszélt volna valamennyi helyett.

Ha pedig obstrukciós szónok kellett volna... Ugyan tisztelt bizottság miért nem támogatta ön Gábel Jakabot.

* **Uj lap a megyében.** Nagyszalontán, vármegyénk ezen élénk nagy forgalmu városában uj heti lap indult meg **»Nagy-Szalonta«** czimvel. Az ügyesen és nagy élénkséggel szerkesztett lap felelős szerkesztője dr. **Podráczky Rezső**, megyénk jó tollu fiatal újságírója, kiadó tulajdonos **Liebermann Mór**.

* **A szerb királyi párról.** Belgrádban nagy előkészületeket tesznek a királyi pár esküvője évfordulójának megünneplésére. Az évforduló napján, augusztus 5-én az egész országban ünnepélyek fognak rendeztetni. A királyi pár csak a választások után, tehát szeptember vége felé indul oroszor zági útjára. Most már valószínűnek tartják, hogy az uralkodó pár hazafelé utazásában a bécsi udvarnál is látogatást tesz.

* **Egyiknek haszon a másiknak kár.** Keszthely vidékén e hó 12-én délután 5 órakor óriási viharfelhők tornyosultak Badacsony fölött. A viharágyukkal a felhőket elterelték Balaton-Ederics felé, ahol óriási eső és jég alakjában leszakadtak. A jégverés tönkre tette az egész termést és a szőlőket teljesen elpusztította. A vinar gyökereitől tépte ki a fákat. A termésekben esett kár következtében a nép nagy nyomornak néz elébe.

* **Faültető katonaság.** Akinek utja a Vársáncz fele visz, bizony felemelkedett lélekkel veheti tudomásul, hogy az egyidőben legelőül is használt terjedelmes sáncz, kitünően gondozott **»Gemüse Garten«**-eket, tennis pályákat és az **Aulich-parkot** foglalja magában. — Aulich ezredes kezdeményezésére a helybeli helyőrség felosztotta a vársánczot. Az egyes századok megfelelő területet kaptak. A sok tégla darab sétatutak alapozásához használtatott. A hol jó földre akadtak, azt kihordták termőtalajnak. Elmondhatjuk, hogy a pár év előtti **»ronda vársáncz«** ma Nagyvárad **legsebb parkja és a leggondozottabb fűvelékes kertje**. Az egyes századok versenyre keltek a fejlesztésben.

* **Arverés a rendőrségnél.** A nagyváradai rendőrségnél összegyűlt bűnjelkeket pénteken délután fogják nyilvános árverésen eladni. A bűnjelke között vannak igen értékes revolverek régi fegyverek és több értékes tárgyak, melyek az árverés előtt a rendőrség helyiségében megtekinthetők.

* **Megbosszult hűtlenség.** Szalontai tudósítónk telefonozza: **Megyeri János** munkás ember megtudta, hogy szeretője Papp Aranka hűtlen lett hozzá. Rálesett tehát s mikor vele szembe jött megragadta és késével súlyosan megsebesítette. A sérülései nem halálosak. A sebesültet gondos orvosi gyógykezelés alá vették.

* **Magyar név.** Kiskoru **Kohn Miksa** nagybajomi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel **»Pártos«**-ra változtatta.

* **Öntözési tervek.** A **»Fekete-Körösí Vizszabályozó és Ármentesítő Társulat«** gróf **Tisza István** elnöke alatt rendkívül fontos ülést tartott, melyen egy kiválóan közérdekű ügy forgott szövegben: a csatornának öntözésre való czélszerű berendezése és az érdekeltség e tekintetben leendő bevonása. A közgyűlés igen élénk érdeklődés mellett folyt le.

* **Selyem termelő katonák.** Mária Theresia királynőnek idejében, a katonai végvidék lakossága, parancs szerint végezte a selyemtermelést. A Délvidék népe honosította meg Magyarországon a selyembogarat s ez a népmutat fel olyan sikert, mely nélkül alig jöhetne szóba Magyarország, a selyemtermelő államok sorában. Ezt a régi katonai szokást honosítja meg Nagyváradon **Baranyi** honvédszázados. A katonai lövőde környékét, eperfacsemetékkal fülteti be, hogy az állandóan künn levő legénység foglalkozást találva megtanuljon olyan kereseti ágat, melynek a családi tűzhelyen veheti hasznát.

* **Nagy tűz.** Gróf **Wenkheim Frigyes** pósteleki nagybirtokosnak nagyhajlasi majorjában egy 30 méter hosszú biztosított pajtája a benne levő 135 darab anyasertéssel együtt megégett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár 15,000 korona.

* **Visszatérő munkások.** A vasuti vonatok naponta szállítják már a Királyhágó vidékéről az Alföldre, Biharba lekérült munkásokat. Nem hallatszik a robogó vonatról harsogni szokott sokféle dal. Nem a megtartott, vagy nem tartott aratási ünnepély hangolta le őket, hanem az a körülmény, hogy a búzavetés, a mely jó eredményt ígért, munkájuk közben, ugyszólván a kezük alatt szorult meg. Igen sok termelőtől halottuk ugyanezt a panaszt. A heti vásár forgalma is tanuskodott arról, hogy a **»szuszék«** és magtár, könnyű s kevés buzáat vár!

* **Asszony párvialdal.** Hétfőn reggel, elég melegen sütött a nap, s bekötött fejű **»asszony-ság«**-ok, kalapos **»nacscságák«**, **nyitott napernyővel** mászkáltak, a piaci eléggé szűkre szabott sorközökön alá s fel. Löverseny után a Kerepesi-uton, lámpionos estéken a velencei Grand Canalon, biztosabban száguldanak a járművek, mint a hogy mozognak kispiacznokon a **»napernyők«**. Egy **»nacscságát«** **hajánál fogva** készletelt megállásra egy napernyő. A megállított hölgy nem is várta, hogy a megállító bocsánatot kérjen, megragadta a bűnös napernyőt s annak nyelét darabokra törte. Ne tessenek napernyővel járni a piaci sorok között.

* **Elgázolás.** Vasárnap reggel katonazene után lépkedett az újvárosi ev. ref. templomba a katonaság. A kávéssátrak előtt egy könnyű taligába fogott kis ló megijedt a zenétől s a saját tulajdon kis gazdáját, — ki a ló előtt állva, bámulta a zenét, — elgázolta. Anya és fiu megijedtek; ló és kerék megtaposta a tíz éves kóru fiut.

S P O R T.

* **Czellövés.** A polgári lövöldében f. hó 7-én 14 én kilőtt 840 golyó közül kört talált 602, — 3631 kör 131 taraczk és 37 mély lövés.

Tizenkettős körbe löttek: Török László 5, Vomácska József 5, Heim Károly 2 és Mezey Mihály egyet.

Tizenegyes körbe löttek: Mezey Mihály 10, Heim Károly 7, Török László 5 és Vomácska József kettőt.

Díjat nyertek mély lövésre Török László és Heim Károly.

Körlövésekre az arany díjat Török László, ezüst díjat Vomácska József és Mezey Mihály nyertek.

MULATSAG.

A kath. legényegylet nyári mulatsága.

Hat napig hullott az eső a mult héten, de a hetediken elpihent. Mintha csak megrendelésre érkezett volna, olyan gyönyörű szép nyári éjszaka borult városunk felé vasárnap este.

A Városligetben a Döry-sziget volt a színhelye a mulatságnak. Es az a rengeteg közönség, mely jóformán azt sem tudta idáig, hogy merre van a Döry-sziget, most meglepetve látta, hogy milyen kis tündérkertté lehet átvárazsolni pár száz lámpionnal és néhány izléses dekorációval azt a pompás kis szigetet.

Hatalmas planirozott táncz helyiség állt a mulatók rendelkezésére, melynek menyezetét 160 lámpion képezte, valamint a hídól két sorban szintén lámpionok világították meg az utat. A sziget hátsó részében már egészen hatalmas rondó van cserje fákból kellemes séta helyül táncz után, elül pedig százados fák alatt, felterített fehér asztaloknál hervadt csendesen a tánczról kinőtt férfi sereg.

A korcsolya terem vendéglőül szolgált s egy oda vonzott szandolin hűségesen teljesítette a jég szekrény fontos szerepét.

Nyolcz órakor gyülekezett sűrű rajban a közönség, melyet a kath. legényegyleti mulatságok már ismert kedélyessége vonzott oda.

A cigány rázendített, a közönség helyet foglalt a táncz hely körüli padokon és székeken s kezdetét vette a mulatság az alkalmi programmal.

A dalárda énekelte az egyleti jelszót, majd a Tetemre hívást szavaltta **Fapp Ferencz** II. dékán. Kuplékat énekelt **Kremlicza Lajos**, utána Népdal egyveleget adott elő a dalárda. **Papp Ferencznek** a másik szaválata után a **»Szerencsétlen szerelem«** monológot adta elő **Barza Károly**, amit **Szalay Pál** hegedűjátéka követett. **»Baleset«**. Páros szaválata, előadták **Vinkler Gusztáv** és **Zakar Ilonka**.

Végre a dalárda néhány pompás nótával zárta be a koncertet.

Ki kell emelnünk **Zakar Ilonka** bájos megjelenését, fesztelen tüde előadását ügyes pártnerével együtt; valamint **Szalay Pál** hegedűjátékát, kinek biztos ujjtechnikája, precíz vonó kezelése egymásután csalta ki azokat a melodikus akkordokat, melyek egyenesen a közönség szívébe szálltak.

Kacagatók voltak a **Kremlicza Lajos** kupléi, miket háromszor is megújított a közönség, de a maszkja is pompásan sikerült. **Papp Ferencz** II. dékán egy komoly és egy humoros szaválatot mutatott be a töle megszokott nyugodt, könnyed föllépés és tiszta előadásal, **Barza József** pedig a leányoknak kurizált ügyesen egy monolog örve alatt. A dalárda három számmal szerepelt, mindeniket tömör összhangban adva elő.

A mulatság színvonalát szépen domborítja ki az a gyönyörű névsor, mely ha nem teljes, nem a buzgó rendezőn mult ki össze irta, hanem talán az ő szemét is elkápráztatta a sok nő mig össze irogatta.

Jelen voltak:

Leányok: Arnóczy nővérek, Boczonyi nővérek, Bankó Ilonka, Barza Mariska, Daka Ilonka, Ercei Mariska, Farkas Piroška, Galós Róza, Hegedűs Róza, Hotya Ilonka, Jóó Karolin, Jakab Etelka, Kauzil Juliska, Krüger Zsenike, Kökényesi Irma,

Kauczil nővérek, Lichtenstein Berta, Mogyorós Irma, Moldován Margit, Maroti Lidi, Meskó Anna, Meskó Anna, Molnár Irma, Mille Erzsike, Mille Juliska, Oláh nővérek, Popovics Erzsike, Papp Ilonka, Pozsonyi Annuska, Papp Erzsike, Papp Margit, Rimavecz Ilonka (Aradról), Rezner Berta, Rácz nővérek, Ress Mariska, Rogoz Margit, Rádler nővérek, Sándor Gizella, Szikora Etelka, Tóth Rózsika, Tamás Erzsike, Tóth Karolin, Tölös Mariska, Tóth Veronka, Vecserák Fáni, Vizi Róza, Virág nővérek, Vásárhelyi Mariska, Vorzsik nővérek, Zakar Ilonka, Zakar Etelka, Zakar Mariska.

Asszonyok: Barza Józsefné, Barna Károlyné, Bankó Demeterné, Boczoni Ferenczné, Daka Jánosné, Emmer Lajosné, Ertsey Józsefné, Fehérvári Ferenczné, Fazekas Józsefné, Farkas Lajosné, Henn Lászlóné, Hegedüs Gáborné, Joó Ferenczné, Jakab Péterné, Juhász Gyuláné, özv. Kauczil Istvánné, Kalmár Illésné, Klinge Antalné, Kauczil Lipótné, Kökényesi Károlyné, özv. Lichtenstein Jánosné, Milibák Józsefné, Mille Lajosné, Mogyorós Jánosné, Molnár Gáborné, Meskó Simonné, Morvay Vilibáldné, Oláh Jánosné, Ováry Istvánné, Popovics Gusztávné, özv. Papp Sándorné, Papp Lajosné, Pozsonyi Ferenczné, Papp Jánosné, Rimavecz Jánosné, Rezner Károlyné, Rácz Lajosné, Ress Gáborné, Rádler Jánosné, Rogoz Demeterné, Steinger Sándorné, Szikora Endréné, Szöke Bálintné, Sándor Imréné, Tomozer Mihályné, Tóth Sándorné, Tölös Bálintné, Tölös Károlyné, Tóth Istvánné, Ujvári Józsefné, Vechberg Lipótné, Veres Gyuláné, Vorzsik Flóriáné, Ujvári Gézáné, Csizmadia Gáspárné, Vásárhelyi Györgyné, özv. Vizi Istvánné, Virág Sándorné, Zakar Mihályné, Zakar Lajosné.

Ott voltak továbbá:

Dr. **Steinberger** Ferencz apát-kanonok, Székely Sándor, dr. Vucskics Gyula, Kugler Albert, dr. Szolnok Jenő, Krüger Viktor, Rátkay József, dr. Némethy Gyula, Kampell József, Makkay József, Beszer Hugó, dr. Krüger Aladár, Majos Károly (Szatmár), Jaskovics János (Szatmár), Pálffy Béla, Milibák József, Ováry Lajos.

A négyest 72 pár tánczolta.

A szép közönség megvárta, míg a lámpionok fényét elhalványította a felkelő nap pirja s egy szép és kedélyes multság emlékével ment haza.

Az egyet ez uton is kifejezi hálás köszönetét **Rátkay** József tanár ur páratlan előzenéségeért, melylyel a kedves szép helyet az egyet rendelkezésére bocsájtotta és a vigalmibizottság elnökének, ki az ő kedves nevével fáradhatlan munkásságot fejtett ki az est sikere érdekében.

A gyönyörű dekoráció is néhány egyleti tag segítségével a **Morvay** Vilibáld izlését és fáradozását dicséri.

A kitűnő borok **Füchsl** testvérek jól ismert borkereskedéséből származtak.

Felülfizettek a mulatságon:

Dr. **Steinberger** Ferencz 4 kor. 20 fill., dr. Vucskics Gyula 4 kor., Kugler Albert 3 kor., N. N. 2 kor., id. Milibák József 2 kor., dr. Némethy Gyula 1 kor., Makkay József 1 kor., Ováry Lajos 1 kor., Kauczil Lipót 1 kor., Papp János 1 kor., Tölös Bálintné 50 fill., Székely Sándor 1 kor., Hegedüs Gáborné 1 kor., N. N. 1 kor., Tomozer Mihály 1 kor., Rácz János 60 fill., Korponai László 60 fill. Összesen 26 korona 30 fillér.

IRODALOM.

Egy hölgy emlékiratai czimvel ritka érdekes könyv került a könyvpiacra. Beck Vilma bárónő, ki az 1848-49-iki szabadságharcban mint titkos kém jelentékeny szerepet játszott s mint Kossuth Lajos és Görgey Arhur megbízottja, a legfontosabb küldetéseket végezte, kiadta hazánk e legdicsőbb és egyuttal legszomorúbb korszakára vonatkozó emlékiratait.

Bátran állíthatjuk, hogy rég látott napvilágot e műhöz fogható érdekes könyv. Az olvasó nem bír megválni az érdekesnél érde-

kesebb részletektől, melyek a nagy idők legitimebb részleteit tárgyalják. Sok olyan dolgot tudunk meg e könyvből, melyet eddig elferdítve olvastunk a valóságnak meg nem felelő leírásokban.

Minden hazafi igaz gyönyörűséggel fogja olvasni e művet, mely **Fereczki B.** miskolczi könyvkiadónál rendelhető meg. — Ára 3 korona.

Igazságszolgáltatás.

Dégen képviselő levele.

— Elzárásra ítélt pártvezér. —

Ismeretes dolog, hogy a képviselőházban Zmeskál Zoltán néppárti képviselő felolvasta Dégen Lászlónak egy levelét, amelyben italmérési engedélyt ígér az ágfalvi választóinak, ha reá szavaznak.

Az eitenzők ezért Dégennek képviselőségéről való lemondását követelték. Dégen pedig — levéltitok megsértéséért a büntető járásbírósnál tett panaszt.

Gonzalles járásbíró előtt szombaión folyt le Sopronban a tárgyalás abban a bünörben, a melyet Dégen Gusztáv orsz. képviselő és Eitler Frigyes ágfalvi lakos indítottak Zombor Géza és Kirchknopf ágfalvi lakos ellen levéltitok megsértése miatt.

A bizonyítási eljárás során kint, hogy Eitler Dégen levelét csak oly feltétellel adta át Kirchknopfnak, hogy becsületszóra kijelentette, hogy azzal vissza nem él. Mindazáltal az volt Kirchknopf első dolga, hogy közölte a levelet zomborral, ki lefényképezette és közölte azt a Kasics-párti soproni lapban, a Radikál-ban.

A vádlottak védelmükben hivatkoztak a közérdekre, a melynek szolgálatot tettek a levélnak nyilvánosságra hozatala által, a bíróság azonban bünsnek találta őket a levéltitok megsértésében.

A vádlottak közül Kirchknopf 20 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésben, esetleg 4 napi elzárásban, Zombor 3 napi elzárásban és 20 korona mellékbüntetésben marasztaltattak el.

Zombor Géza lapszerkesztő városi bizottsági tag, tudvalevőleg a soproni radikális párt vezére.

Az ítélet ellen az összes érdekeltek felebeztek.

TANUGY.

A nagyváradi prem. rendű kath. főgimnázium értesítője az 1900-1901. évről. Közli: **Kotunovics** Sándor igazgató. Az évvégi értesítőket ha végignézi alkalomadtán valaki, lehetetlen nem bosszankodnia azon a nyomdafesték- és papirpazarlásra, mely azok egy részében végbevittek. Az u. n. program-értekezések legnagyobb részén látszik, hogy csak egy kommandóra, felsőbb meghagyásra íródik, mikor már ambícióból senki sem jelentkezett írásra.

Ez alól állandó dicséretes kivételt képeznek gimnáziumunk értesítői, melyek minden egyes kötete valóságos esemény számba megy. Volt alkalmunk az idej összes értesítőket is végignézni s bizony nyugodt lélekkel mondhatjuk, alig van köztük tíz-tizenöt, a mely becsben a helybeli főgimnáziuméval vetekedhetnék.

Az értesítőnek ezt a nagy értékét jelen évben **Kertész** Miksa tanár nagyszabású tanulmánya adja meg, mely **»Biharvámegye állatvilága»** czimvel száz nagy nyolczadrétű oldalon foglalja közre Biharvámegye állatvilágát.

Ritka szorgalommal és mélyreható alapos tudással készült ez a tanulmány. Nincs vármegyénk állatvilágának olyan részlete, melyet a tudós szerző fel ne kutatótt s kellően ne értékesített volna. Jellemzi a biharvámegyei állatvilágot általában, annak változásait, felelőli faunának kutatóit, a tárgyra vonatkozó kiválóbb forrásműveket, bőven tárgyalja a biharvámegyei állatvilág jellemző alakjait, a barlangok életét, végül pedig következik a munka

legnehezebb, legfáradtságosabb része: a biharvámegyei állatok részletes, rendszeres felsorolása egyenkint. Tudományos csoportosításban ott következnek egymás után az állatok az emiósoktól le az utolsó gyöklábuakig. Érdekes az értekezés végén levő számszerű összeállítás, mely számokban mutatja be Biharvámegye állatvilágát, közölve mindenik állatnak tudományos, latin és magyar nevét, hasonlóképp helyét is.

Ezt a táblázatot érdekességén fogva egész terjedelmében közöljük:

A felsorolt állatfajok összegezése.

Vertebrata. — Gerinczesek.

Mammalia. — Emiós állatok	44
Aves. — Madarak	168
Reptilia. — Hüllők	10
Amphibia. — Kétléltek	11
Pisces. — Halak	37
Összesen	270

Mollusca. — Puhatestűek.

Gastropoda. — Csigák	90
Lamellibranchiata. — Kagylók	7
Összesen	97

Arthropoda. — Izeltlábuak.

Insecta. — Rovarok	4818
Myriapoda. — Százlábuak	25
Arachnoidea. — Pókok	222
Crustacea. — Rákak	48
Összesen	5113

Vermes. — Férgek	60
Coelenterata. — Tömösök	2
Protozoa. — Véglények	116
Teljes összeg, faj és változata:	5658

A kitűnő tanulmány külön lenyomatban is megjelent s bizonyára a szakkörök teljes méltánylásával fog találkozni.

Még **Kertész** Miksa értekezése előtt **Novotny** S. Alfonz szép nekrológiái hirdetik az intézet mély gyászát, melyet az idén sok derék kartársuk elhunyna okozott. Cséplő Péter, Kékus Vidor, Grexa Gyula Loránd és Vidovits Bonaventura voltak az intézet ez évi halottjai. Kivülök változást okozott még a tanári karban Hoffmann S. Károly távozása, kiknek helyébe Sebestha Hugó Farkas, Beke Boldizsár és Rosztóczy Leó küldettek ki. Ideiglenes változást okozott a tanári karban Tóth Szabó Pál dr. távozása, a ki akadémiai ösztöndíjjal római tanulmányuttra ment.

Az iskolát különösen közelről érintette két látogatás; **Takács** Menyhért jászói préposté és **Nátafalussy** Korai tanker. kir. főigazgatóé és mindkettőről bőven beszámol az értesítő.

Az önképzőkörben működésükkel kitűntek **Személy** Kálmán, **Alliquander** Kálmán, **Bodó** László és **Géczy** Imre. Sikeresen működött a fizikai kör, a dalárda, a zene-egylet és a segegyegylet is.

Az évet tiszta jeles eredménnyel végezték: **Grósz** Dezső, **Révész** László I., **Gerő** Gusztáv II., **Turányi** András, **Ilucz** Vazul, **Maksa** Béla III., **Zajka** László IV., **Iblitzky** Kálmán V., **Kovács** Zsigmond VII., **Személy** Kálmán és **Szücs** Ernő VIII. oszt. tanulók.

A beirt tanulók száma volt 500, nyolczczal kevesebb, mint tavaly. Ezek közül róm. kath. vallású volt 241, gör. kath. 71, gör. kei. 9, ev. ref. 34, ág. ev. 15, zsidó 101; nyelve nézve magyar 402, német 3, oláh 67. A bukkottak száma 81.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Írta: **Lucien Biart.**

Franziából: **K-6.**

21.

Alvarez azonnal leszállt lováról s a bokrokba kapaszkodva lebecsátkozott a szerencsétlenig. Kissé fölemelte a test fejét; már nem volt benne élet. Husz méterrel mélyebben, a

szakadék fenekén egy ló vonaglott, törött lábakkal.

— Most már visszavihetjük vendégünket, kiáltott don Estevan; a szerencsétlen lecsuszott a szikláról.

— Meggyilkolták! mondá Alvarez.

Felnyitva Valeriano ingét, látható lett az ifju melle, mely éppen úgy, mint a Tlaolié, át volt löve.

Az indiánok most érkeztek oda. Don Estevan csaknem magánkivül volt.

— Már nem lélegzik? kérdé megindult hangon.

— Már hideg a teste.

— De a lövést hallani kellett volna a faluban! Hivjátok a bírót!

Egy indián elfutott a hegy lába felé.

— Isteneimre, ha magamnak kell is felkutatnom, kézre keritem a gyilkost! kiáltott Estevan.

Kötelek segítségével felvontatták a holttestet s a gyepre fektették. Minden valószínűség szerint, mikor Valeriano a lejtőn lefelé akart indulni, valki mellbe lötte. A megijedt ló oldalra ugrott s mindketten lezuhantak a mélységbe, de a lovagot a kiálló szikla fentartotta.

A két barát hiába kutatta a bűntény okát, mialatt a bíró megérkezett.

— A Szent Szüzre senor don Estevan, kiáltott ez, azt mendhatná az ember, hogy ugyan az a kéz ölte meg a szerencsétlent, a melyik három napja az indiánt.

— A faluban nem lehetett hallani semmit?

— De igen, hanem nálunk éppen lakodalom volt s a fiatalok maguk is lövöldöztek puskáikból, a távoli lövést valamelyik hazatérő vendégnek tulajdonítottuk.

Nahualt a bíróhoz lépett s egy kissé leomlott hegyfalra mutatott, melyen egy riczinus félig fonyadt ágába kapaszkodott a gyilkos, hogy elérje az ösvény magasságát.

— Én Tlaoli fivére vagyok, mondá az indián.

Megradta az ágat és lebecsátkozott a lejtőn, utána nagy fáradsággal a bíró és az irnok. Lassanként eltűntek a fennálló szemei elől, de kiáltásuk jelezte, hogy nyomra akadtak.

Az alatt néhány munkás ágakból hordágyat rőtt össze, arra fektették a szerencsétlenül járt Valerianót. A keselyük, melyek eddig csak a magasban keringtek, most mindinkább közeledtek a vonagló lóhoz.

— Nem kell engedni, hogy elevenen fájék fel a nemes állatot, mondá don Estevan.

Egy indián lebecsátkozott s a nyeregben levő pisztolyok egyikével fültövon lötte a lovat. A lövést százszorosán visszahangozták a hegyek s a keselyük éles kiáltással válaszoltak rá. A bíró visszatért.

— Semmi, szólt mintegy feleletül don Estevan kérdő tekintetére, melyet az rá vetett. A gyilkos erre menekült ugyan, de egy helyen egy gránitsíkság következik, ott elvesznek a nyomok.

— A nyomorult tehát az erdőbe menekült?
— A hegygerinczen kellett haladnia, hogy az Ingenio völgybe jusson.

— Tehát a bűn büntetlenül marad?

Ha csak az Isten nem jön segítségünkre. A gyilkos nagy előnyben van s már igen távol lehet. Mindazonáltal én bemegek Orizavába s megbeszélésem a dolgot a kerületi büntető bíróval, talán az elhunyt családja valami gyanuval alapját veheti a vizsgálatnak.

— Én önnel megyek. Az én feladatam lesz a szerencsétlen atyját az esetről értesíteni. Pedig mily szépen kiterveztük a dolgot együtt.

Négy indián fölvette a hordágyat s megindultak a lejtőn. Alvarez parancsára a többi munkás visszatért a tanyára.

Nahualt és az irnok most tértek vissza.

— Lehetetlen a fensíkon nyomot találni, szólni Tlaoli fivére siettében csillogó szemekkel. Alvarez intésére ő is társaihoz csatlakozott.

— Tudasd a szomorú hirt Micaelával, szólt az ültetvényes barátjához. Egy órával ezelőtt szívemből kívántam, bár csak szeretné ez ifjut; most már azt kívánom, bár soha sem szeretne volna!

Alvarez mozdulatlanul állott, szemeivel kísértette a gyászos hordágyat, mely eltűnt s ismét előtűnt a végzetes ösvény számos kanyarulatán. Látta, a mint barátja előrevágatott, való-

színűleg, hogy előkészítse a szerencsétlen atyát a gyászbirra.

Valami süvöltés zavarta meg az udvarnagyt szemlélődésében. Egy keselyű, valamivel merészebb a többinél, lecsapott az áldozatra, szárnyait összevonta, nyakát kinyújtotta, csőrét kitértette s csillogó szemekkel vetette magát a ló holttestére. Mélyen belevágta csőrét a vérző husba, mit látva az egész keselyűvad rávetette magát a zsákmányra. Alvarez nem szemlélhette tovább az undorító látványt, lovára ült, még egy pillantást vetett a napfényben uszó völgybe, azután vágatva indult meg a szorosban. Nemsokára utólérte a munkásokat, parancsokat adott nekik, azután előrehaladt a tanya felé.

(Folyt köv.)

TAVIRATOK.

Agyonszurt járásbíró.

Budapest, július 15. (Saját tud. táv.)

Ruby Pál homonnai aljárásbíró ma gyilkos merénylet áldozatául esett. Délben, a mint lakása felé ment, egy paraszt suhancz a népes utcán hátulról késsel leszurta. A bíró véresen esett össze és a helyszínén meghalt. A merénylet, — a ki a tette után megszökött, — állítólag bosszúból ölte meg a bírót, mert egy kisebb vétség miatt elítélte.

Megszökött örültek.

Budapest, július 15. (Saját tud. táv.)

A budapesti éjjeli mulatóhelyek két ismert alakja nemrég a tébolydába került. Kund Pál és Horváth Xavér előkelő gentry család ivadékai az illetők s rengeteg pénzt tékoztak el. A szülők gondnokság alá helyezték őket. Később mindkettő a tébolydába került, honnan tegnap éjjel megszöktek. Budapesti tudósítónk szerint ma Komáromon utaztak keresztül, de még elfogni nem sikerült egyiket sem.

Az amerikai hőség.

Washington, jul. 14. A nyugati és déli részekben még egyre tart a hőség. Nyugat-Missouriban, Kansasban és Indiániában még egyre tart a szárazság. (M. T. I.)

Gyilkos férj.

Budapest, július 15. (Saját tud. táv.)

Hackspacher István nagyfuváros fia ezelőtt két évvel nőül vette Gráf Józsefnét, kivel eleinte meglehetősen boldog családi életet élt. Utóbb azonban gyakori perpatvar dülta fel házasetük boldogságát. Az ember feleségét több ízben tetteleg is bántalmazta. Hackspacher a múlt évben csalásért nyolcz hónapi börtönre ítélték és becsukták. A fiatal asszony egy éves gyermekével a szülei hához ment vissza és férje ellen válopört indított. Ettől kezdve varrással kereste kenyerét, nemrég pedig Schusztter Gyula fűszerüzletében, mely az Andrassy-ut és Csengery-utca sarkán van, pénztárosnő lett. Hackspacher tegnap kiszabadult a börtönből. Volt felesége lakására ment, akit arra kért, hogy térjen vissza. Az asszony ezt megtagadta. Ma este a férj elment az üzletbe, odamenni a pénztárhoz és a portékáért fizetni akart. Ujra kérte nejét, hogy menjen vissza hozzá, de az asszony visszautasította. Erre a férj a zsebébe nyult, mintha pénzt akart volna keresni, előrántotta revolverét és az asszonyt agyon-

lőtte. Kétszer egymásután lőtt rá s azonnal holtan rogyott össze. A harmadik golyóval önmagát akarta agyon löni, de a golyó csak homlokát horzsolta. Az eset nagy riadalmat okozott s a menekülő Hackspachert azt utcán elfogták. A bolt felé fordulva folyton kiabálta:

— Ugy-e meghaltál a kezeim között.

A belga királyné állapota.

Brüsszel, jul. 15. A Havas-Reuter-ügynökség felhatalmazást kapott a belga királyné egészségi állapotáról terjesztett nyugtalanító hírek megozafolására. A királyné tegnapi könnyű rosszullete teljesen megszűnt és ma a királyné már sétakocsizást is tett. (M. T. I.)

A búr háboru befejezése.

Budapest, július 15. (Saj. tud. táv.)

Londonból távirják, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy minden lehető elkövet, hogy a délafrikai háboru befejezést nyerjen. Kitchener lord proklamációt bocsájtott ki, melyben felszólítja a búrokat, hogy ha a fegyvert le nem teszik, vagonukat elkobozza.

KOZGAZDASAG.

Az aratás eredménye az Érmelléken. Mint az Érmellékről jelentik, az aratás már nagyban halad előre. A termés eredménye átlag elég kedvezőnek mondható. Különösen sűrűk a buza keresztek. Már több helyen próba cseplést is tartottak s hat mázsa magot adott ki holdankint, ahol a termés gyengének mutatkozott. Általában az idej eredmény az Érmelléken a tavalyinál sokkal kielégítőbb. Igen szép a burgondirépa s leggyengébb az árpa termés.

Bőripari raktár szövetkezet Szalontán. Nagyszalontán egy igen életrevaló mozgalom indult meg a czipész, csizmadia és nyerges iparosok között, melynek czélja: Nagyszalontán egy bőripari raktár-szövetkezet létesítése, kiszorítandó az e szakba vágó minden idegen anyagot. Az alakuló közgyűlés vasárnap folyt le.

Sertéspusztulás a megyében. Hosszupályiból írja tudósítónk, hogy ott vavalami járvány nagy pusztitást okoz a sertés állományban. Az állatok toroka összedagad s megfullasztja a sertéseket. A kár már eddig is igen tetemes, a hatóság megette a szükséges intézkedéseket a veszély elfojtására.

Marha ártáblázat 1901. július hó 9-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 670—770, egy pár másodrendű jármás ökör 560—660, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—550, 1 drbfőjs tehén 110—250. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 180—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 130—190, 2 drb. veres borju 24—48, 1 drb. fél éves borju 34—50, 1 drb egy éves borju 46—80, két éves borju 75— 0. 1 drb hizott sertés 80—140, 3p éves 27—32, 1 pár egy éves sertés 5—54, 1 pár két éves sertés 64—130. 1 drb igás ló 180—260, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi július hó 9-ről. Tiszta buza körülbelül 500 hltr, kétszeres buza 120 hltr, rozs 300 hltr, árpa 200 hkl. zab 140 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 150 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 75 drb, félhizott 114, sovány 79, süldő 310, malacz 350, hizott marha 10, jármás ökör 518, fejős tehén 230, borju 245, bivaly 26, juh és kecske 175, ló 301.

Reich Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.

— A Tőzsde eredeti távirata. —
Határidők.

	Budapest, július 15.
Béza októberre	8.10
Béza áprílisa	—
Tengely	5.16
Béza okt.	6.88
Zab ápr.	6.36
Képzőanyag, repes, ang.	—

Értéktőzsde.

	Budapest, július 15.
Centrál hitel	664.75
Magyar hitel	968.—
Államváltó	655.—
Rövidmunka	446.50
Magyar jelzálog	447.25
Szállítási	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos arányok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 15-én.

Magyar aranyárjárdék 4%	118.—
Magyar koronajárdék	92.96
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,3%	120.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,1%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	118.50
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	92.75
Isalmérségi jog megváltási kötvény	100.10
Horváth-szlávonföldterhermentelési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegykölcsön	172.—
Tiszvárbányászás szegedi sorsjegyek kölcsön	143.50
Centrál járadék papírban	98.75
Centrál járadék ezüstben	98.75
Centrál járadék aranyban	117.60
Centrál korona járadék	95.75
Centrál államsorsjegyek	140.—
Centrál magyar bank részvény	16.40
Magyar hitelbankrészvény	632.50
Centrál hitelintézet részvény	636.—
Párizsi vista	95.15
20 frankos arany (Napoleon'sor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.47
London vista	289.60
20 márkás arany	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

147-10-0

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	indul	730	930	—	—	435	835
Vásártér	>	722	926	*1133	235	427	820
V.-Velence	>	740	1000	1149	301	445	705
Rontó ↑	>	754	1014	1203	314	459	718
Püspök-fürdő	>	805	1025	1209	321	509	726
Félix-fürdő	érk.	817	1037	1220	332	521	737

Félix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő	indul	820	1042	*1221	335	524	741
Püspök-fürdő	>	838	1100	1232	347	541	753
Rontó ↑	>	842	1104	1236	351	545	758
V.-Velence	>	855	1117	1249	406	600	811
Vásártér	>	905	1131	104	421	608	826
Nagyvárad	érk.	911	1127	—	—	615	833

A *gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
k ö r l e v e l e k,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,
számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.